

Zpráva o činnosti ostravské pobočky JMČF za období 1999-2002

**(přednesená předsedou pobočky Prof. RNDr. Petrem Wyslychem, CSc.
na shromáždění dne 18.4.2002)**

V přípravném období sjezdu JMČF 2002 (1.-3.7.2002, Opava) bilancujeme uplynulé tři roky činnosti pobočky, budeme volit své delegáty sjezdu a nový výbor pobočky na období 2002-2005.

Celkový pohled na uplynulé období ukazuje, že pobočka byla v některých oblastech velmi úspěšná, v jiných se už tak výborně nedařilo. Nedá se však říci, že bychom zaznamenali výrazné neúspěchy. Chtěl bych v této zprávě uvést několik oblastí naší práce.

1) Organizační práce

- pobočka má k dnešnímu dni 157 členů. Úbytek způsobený zmenšením členství neaktivních členů byl nahrazen přijetím nových členů z řad mladých učitelů na VŠ, SŠ a ZŠ a studentů především na přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity
- aktivací matematických a fyzikálních soutěží na ZŠ se podařilo výrazněji zvýšit zapojení učitelů ZŠ do činnosti pobočky
- porady výboru pobočky JMČF sloužící k průběžné přípravě a finančnímu zabezpečení akcí jednotlivých oborových skupin se konaly 4x ročně, účast členů výboru se pohybovala od 60% do 90%
- členská shromáždění pobočky se konala pravidelně 2x ročně (jaro, podzim) za účasti 30-40 členů, což sice představuje jen cca 25% členské základny, vzhledem k rozsáhlosti regionu (okresy Ostrava, Karviná, Frýdek-Místek, Vsetín, Nový Jičín) však lze tento výsledek považovat za uspokojivý.
- činnost pobočky byla kontinuálně konzultována s ÚV JMČF, všechny zprávy, finanční vyúčtování, korespondence ohledně akcí a financování byly v termínu předkládány. Za to díky kolegovi Boháčovi (tajemník pobočky) a kolegyni Doležalové (hospodář pobočky). Zástupci pobočky (většinou předseda, v případě kdy nemohl pak jiný člen výboru) se pravidelně zúčastňovali zasedání ÚV JMČF (jaro, podzim každého roku)

2) Přednášková činnost

Přednášková činnost pobočky se soustředila do dvou směrů. Pravidelně byla připravená přednáška jako součást členské schůze pobočky. Přítomnosti významných osobností využil výbor

pobočky ve spolupráci s fakultami Ostravské univerzity a Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava k prezentaci pro studenty (přednášky v seznamu označené *).

Souhrn přednášek za období 1999-2002:

- doc. RNDr. J. Bečvář: Z historie eukleidovské matematiky
jaro 1999 *
- Prof. RNDr. V. Pravda: Principy fyzikálního vzdělávání na kanadských univerzitách
podzim 1999 *
- Dr. Ing. J. Manheim: Perspektivy rozvoje středního školství v
Moravskoslezském kraji
jaro 2000
- Prof. RNDr. J. Hellberg, DrSc.: Experiment jako prostředek výuky fyziky a chemie
podzim 2000 *
- Doc. Ing. W. Nowak: Fussyteorie
jaro 2001
- Dr. Ing. M. Lesňák: Magnetická defektoskopie
podzim 2001
- RNDr. S. Hledík, Ph.D.: Neutronové hvězdy
Jaro 2002

Všechny přednášky se jak na členských schůzích pobočky tak u studentů (*) setkaly s dobrou odezvou a vyvolaly vždy inspirující diskusi. Průměrná účast na všech přednáškách se pohybovala v rozmezí 40-50 účastníků.

Pokračování v uvedeném směru bude i nadále jedním z cílů činnosti pobočky.

3) Soutěže talentované mládeže

Ostravská pobočka zabezpečuje nebo se garancí svých členů či finančně podílela v uplynulém období na následujících soutěžích:

- matematická soutěž "Klokán"

- soutěže MO a FO na ZŠ a SŠ (besedy řešitelů, korektury úloh soutěžních kol, organizace krajských soutěží). Vedoucí krajského výboru MO doc. Hančl a vedoucí krajského výboru FO Mgr. Holuša jsou členy výboru pobočky
- soutěže vysokoškoláků - Jarníkova mezinárodní matematická soutěž (Ostravská univerzita), matematická SVOČ (2000 - ústřední kolo, VŠB-TU)
- mezinárodní matematický a fyzikální soubor gymnázií (ČR-Polsko-Maďarsko-Jugoslávie, gymnázium MK Bílovec)

Mimořádnou pozornost věnovala pobočka (tradičně již více než 20 let) organizaci letního soustředění MOFO pro úspěšné řešitele MO a FO. Je připravováno každoročně začátkem prázdnin v Beskydech formou týdenního pobytu s dopoledním odborným programem (přednášky a semináře z různých oblastí matematiky a fyziky) a odpoledním rekreačním programem - jakousi formou odměny pro úspěšné řešitele. Soustředění je finančně zabezpečeno tak, že pobočka JČMF kryje organizační a odborné náklady, účastníci si hradí náklady na ubytování a stravování. O soustředění je velký zájem a počet zájemců je každoročně vyšší než kapacita 30 míst.

Při soutěžích však nejde jen o financování. Rozhodující je podíl členů pobočky - jejich odborná a organizační garance. A v tomto směru je iniciující činnost pobočky úspěšná. Přesvědčila o tom diskuse věnovaná tomuto tématu na členském shromáždění.

Máme hodně ochotných matematiků a fyziků, kteří soutěže zabezpečují. Od těch kteří to z hlediska organizační struktury pobočky mají tzv. v popisu práce (p. Hančl, p. Tichý, p. Holuša, p. Mádr) přes kolegy, kteří různé soutěže připravují a organizují - p. Boháč, p. Davidová, p. Doležalová, až po ty, kteří konají tu drobnou práci na školách - p. Květoň, p. Kušnerová, p. Horáková, p. Stejskal, p. Doležal, p. Janurová a spoustu dalších. Kromě díky mnohým jistě hodně dlužíme a hodláme využít 140. Výročí vzniku JČMF (45 let Ostravské pobočky) také k ocenění těchto "dělníků" soutěží.

Věříme, že v této oblasti budeme i v budoucnosti stejně úspěšně pokračovat.

4) Odborné skupiny

V pobočce pracují odborné skupiny MVS, MPS, FVS a FPS. Je třeba uvést, že všechny tyto odborné skupiny naplňují podle lokálních možností programy ústředních sekcí. Tyto však jsou často uzavřeny na činnost v centrech a činnost odborných skupin v pobočkách, kromě pořádaných celostátních akcí, příliš neovlivňují, neiniciují a také nepodporují. Výbor pobočky tedy podporuje aktivity odborných skupin, který ony považují za potřebné. Šlo například o celostátní seminář Moderní matematické metody v inženýrství (3m) s mezinárodní účastí (MVS), seminář z teorie diferenciálních rovnic (spolu s kat. aplikované matematiky), celostátní kolo matematické SVOČ vysokoškoláků (MVS), odborné fyzikální semináře (FVS), semináře a konference o metodice

výuky matematice (MPS) či fyzikální pedagogické semináře (FPS), z nichž některé měly i republikovou účast a účinnost.

V následujícím období by bylo vhodné se zamyslet, zda se nevrátit k v minulosti populárním "fyzikálním" a "matematickým podvečerům" - pravidelným (6x ročně) setkáním učitelů M či F všech typů škol u diskusního stolu.

5) Propagace a společenský život

Pobočka do roku 1998 vydávala pravidelně "Informace Ostravské pobočky JČMF", podávající průběžně vše o dění v pobočce. Do roku 1980 vycházely ve formě rozmnožovaných 4-6 listů. Od roku 1985 jako tištěná svázaná brožura (13 čísel). V období 1995 - 2001 už vyšla jen čísla 14,15,16. Hlavní důvod omezení byly finance.

Od ledna 2002 vycházejí tyto informace o veškerém dění v pobočce na internetových stránkách VŠB-TU Ostrava na adrese jcmf.vsb.cz. K těmto informacím má přístup nejen každý člen JČMF, ale kdokoliv. Pobočka jen využila možnosti, kterou současné technologie díky fyzikům a matematikům v minulosti i v současnosti nabízejí.

Po roce 1995 (také v období 1999-2002) ve srovnání s obdobím do roku 1995 společenský život pobočky poklesl. Dřívější rozsah (plesy, jarní a podzimní setkání, matematické a fyzikální podvečery) se omezil jen na setkání s významnými osobnostmi (v období 1999-2002 např. Prof. Dr. V. Pravda, Prof. Dr. J. Helleberg, DrSc.) či jubily (Prof. Dr. Mikeska, DrSc., Prof. Dr. J. Láníček a dalšími 6 jubily za období 2000-2002).

Chtěli bychom alespoň v těchto setkáních a s nimi spojenými odbornými diskusemi pokračovat a v roce 2002 uspořádat setkání členů ostravské pobočky JČMF k 140. výročí vzniku JČMF a 45. výročí vzniku ostravské pobočky JČMF.

6) Financování

Zdroje jsou tři:

- dotace prostřednictvím ÚV JČMF
- účastnické poplatky pořádaných akcí
- sponzorské dary

V průměru vystupují v poměru 8 : 3 : 1, kde jednotka představuje asi 10.000,- Kč. V letech 1999-2002 jsme hospodařili přibližně s ročním průměrem cca 120.000,- Kč. Díky rozumné přípravě, dobré organizační a finanční práci hospodářky pobočky p. Doležalové se nám daří zabezpečit všechny akce pobočky a podpořit i ty, kde pobočka participuje odborně či jako spoluorganizátor.

V roce 2002 (již od léta 2001) nastaly určité problémy s financováním soutěží talentované mládeže. Je to důsledek přechodu na nový model samosprávy - Krajské úřady. Finance soutěží byly

sice na tyto orgány převedeny, nikdo jim však nevysvětlil, kdo tyto soutěže organizuje - tedy nastalo vakuum. Pobočka již podnikla kroky. Doufáme, že se vše vyjasní a v první polovině roku 2002 upraví.

Spolupráce s ÚV JČMF v oblasti financování a vyúčtování akcí pobočky je příkladná také díky p. Doležalové, která výkazy hospodaření zpracovává čtvrtletně i celoročně vždy přesně a včas.

7. Závěr

Z odstavců 1) - 6) zprávy vyplývají přímo cíle programu pobočky na období 2002-2005:

- na pravidelných (4x ročně) poradách výboru pobočky řešit přípravu, realizaci a financování akcí pobočky (soutěže, odborné skupiny, propagace, přednášky)
- organizačně a odborně připravit 2x ročně shromáždění členů pobočky JČMF
- zabezpečit nejméně 6 odborných (nebo tematicky příbuzných) přednášek a tyto nabídnout ve spolupráci s ostravskými VŠ také pro studenty těchto VŠ
- v roce 2002 uspořádat slavnostní setkání členů pobočky JČMF k 140. výročí JČMF a 45. výročí ostravské pobočky JČMF
- propagovat činnost pobočky mezi studenty VŠ a učiteli ZŠ a SŠ s cílem rozšíření členské základny pobočky
- pokračovat v organizování soutěží pro talentovanou mládež na ZŠ, SŠ a VŠ všech typů, odborně a finančně tyto soutěže garantovat
- pokračovat v tradici "Soustředění MOFO" pro úspěšné řešitele MO a FO
- podporovat akce odborných skupiny MVS, MPS, FVS a FPS a podnítit obnovení matematických a fyzikálních podvečerů
- kontinuálně doplňovat informační stránky pobočky na internetových stránkách
- pokračovat v tradici oceňování jubilatů a organizaci "setkání s jubilanty"
- využít všech možností a prostředků k zabezpečení finančních zdrojů pro zabezpečení činnosti pobočky

Nechť tyto úkoly tvoří osnovu naší práce v období 2002 - 2005.

Jako odstupující předseda děkuji všem kolegům z výboru pobočky, všem přítomným kolegům i těm všem na školách, kteří dnes nejsou přítomni za drobnou organizační a odbornou práci. Věřím, že tak jak v minulosti nás drobnosti (např. současné nevyjasněné problémy s financemi) neodradí a cíle uvedené v závěru pobočka v období 2002 - 2005 naplní.

K tomu přeji nově zvolenému výboru, nám všem kolegům a také jednání sjezdu JČMF v červenci 2002 úspěch.

